

КОНОСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 25 К1
Дата 13.01.2025г.

НАЦИОНАЛНА ПАЦИЕНТСКА ОРГАНИЗАЦИЯ

КОНФЕДЕРАЦИЯ ЗАЩИТА НА ЗДРАВЕТО

София-1000, ул. „Триадица, 5 Бет. 1, моб.: 0888323748

До

Конституционния съд

на Република България

СТАНОВИЩЕ

от

КОНФЕДЕРАЦИЯ „ЗАЩИТА НА ЗДРАВЕТО“

Относно: Установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 55, ал. 2, т. 3б и т. 3в от Закона за здравното осигуряване

Уважаеми Конституционни съдии,

Във връзка с писмо от 10.12.2024 г. на Конституционния съд на Република България до Конфедерация „Защита на здравето“ (КЗЗ) се иска нашето становище по въпроса: **Установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 55, ал. 2, т. 3б и т. 3в от Закона за здравното осигуряване с разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 19, ал. 1 и ал. 3 и чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията на Република България.** След запознаване с материалите по този въпрос КЗЗ предлага на Вашето внимание нашето становище по този казус.

Правната основа на системата на здравното осигуряване има конституционно основание на чл. 52, ал. 1 от Конституцията на РБ. Тази разпоредба провъзгласява правото на здравно осигуряване като основно право на гражданите. В същия член се определя и ранга на нормативния акт, който установява редът и условията за упражняване на това право, а именно чрез закон. Такъв нормативен акт е Закона за здравното

осигуряване (ЗЗО). Той предлага основата на действащото законодателство в тази област.

За осъществяването на медицински дейности на здравноосигурените лица Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и Българския лекарски съюз (БЛС) подписват Национален рамков договор за медицински дейности (НРД за МД) – чл. 53, ал. 1 от ЗЗО. Съгласно чл. 4а от ЗЗО Националният рамков договор е нормативен административен акт с действие на територията на цялата страна за определен срок и задължителен за НЗОК, РЗОК, изпълнителите на медицинска помощ (ИМП), осигурените лица и осигурителите.

Предмет на оспорване за разпоредбите на чл. 374, ал. 1, т. 6, чл. 392, чл. 397 и чл. 398 от НРД за МД (2023-2025). Оспорената разпоредба на чл. 374, ал. 1, т. 6 предвижда НЗОК да закупува договорената и извършена дейност от изпълнителите на медицинска помощ от обхвата на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Здравната каса, съгласно наредба № 9 от 2019 г., за осигуряване на медицинския персонал в лечебни заведения в отдалечени и тръднодостъпни райони или са единствени изпълнители на медицинска дейност в общината.

Оспорваната разпоредба на чл. 392 изпълнителите на медицинска дейност имат право на заплащане чл.374, ал.1 т.6, когато лечебното заведение отговаря на критериите на методика на за осигуряване на медицинския персонал в отдалечени и тръднодостъпни райони или са единствени изпълнители на медицинска дейност в общината.

Оспорва разпоредбата на чл. 397, който определя основните трудови възнаграждения на медицинските специалисти работещи в лечебни заведения за болнична помощ в изпълнение на договори с НЗОК, които не следва да бъдат по-малко благоприятни от предвидените в действащия колективен трудов договор в отрасъл „Здравеопазване”, задължава ЛЗ за БМ, сключили договор с НЗОК, да приведат основните трудови възнаграждения на медицинските специалисти в съответствие с определените такива в действащия КТД и определя съотношение между най-високото и най-ниското месечно брутно възнаграждение на медицинските специалисти.

Оспорва разпоредбата на чл. 398, който определя осигурено финансиране на медицински персонал в лечебни заведения – ИМП в отдалечени и

тръждностъпнимрайони райони или са единствени изпълнители на медицинска дейност в общината и определя начина на разпределение на средствата за финансиране, предвидени в здравноосигурителните плащания по ЗБНЗОК.

По отношение на оспорените разпоредби от НРД за МД (2023-2025) КЗЗ направи и проверка за съответствието на чл. 55, ал. 2, т. 3б и 3в от ЗЗО с разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 19, ал. 1 ал. 3 и на чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от КРБ.

Разпоредбата на чл. 55, ал. 2 т. 3б въвежда като част от съдържанието на НРД да бъдат договорени изисквания относно основните трудови възнаграждения на медицинските специалисти, работещи в лечебни заведения за болнична помощ в изпълнение на договори НЗОК, които да са не по-малко неблагоприятни от предвидените в КТД в отрасъл здравеопазване.

Разпоредбата на чл. 55, ал. 2, т. 3в въвежда като част от съдържанието на НРД да бъде приета методика за финансиране на медицинския персонал в отдалечени и тръждностъпнимрайони райони или са единствени изпълнители на медицинска дейност в общината.

Според горе изложеното, оспорената разпоредба чл. 55, ал. 2, т. 3б и 3в от ЗЗО, според нас не противоречи на принципите на правова държава посочен в чл. 4, ал. 1 от Конституцията тъй като правната основа на системата на здравното осигуряване има конституционно основание посочено в чл. 52, ал. 1 от Конституцията. По същия член се определя редът и условията за упражняване на това право, а именно чрез закон, а този закон е ЗЗО.

Според нас противоконституционната обосновка на чл. 19, ал. 1 от КРБ с чл. 55, ал. 2, т. 3б и 3в е недопустимо тъй като свободната стопанска инициатива не би трябвало да включва ЗЗО, а някой друг закон.

Според нас противоконституционната обосновка на чл. 52, ал.2 от КРБ с чл. 55, ал. 2, т. 3б и 3в отново е неонована. В члена чл. 55, ал. 2, т.3б и т. 3в от ЗЗО е посочено, че НЗОК финансира медицинския персонал в лечебни заведения като според т. 3б Здравнта каса заплаща възнаграждане, което е не по-малко благоприятно от предвидените в КТД в отрасъл здравеопазване. В чл. 44 от КТД е предвидено възможност за актуализация

на трудовото възнаграждение, а чл. 48, ал. 1 е записано, че размера на основната работна заплата при пълно работно време, не може да е по-малък от минималния размер на работната заплата за длъжност по този договор. Освен това в чл. 47 от ЗЗО също е уточнено, че Здравната каса закупува оказаната на здравноосигуреното лице медицинска помощ. Тя се извършва от РЗОК и средствата са предвидени на нейния извършител.

В т. 3в е предвидено, че Здравната каса заплаща трудово възнаграждение с методика на медицински персонал в лечебни заведения, които се намират в отдалечени и труднодостъпни райони, или са единствени извършители на медицинска помощ в община. Това според нас са вътрешни правила за организиране на работна заплата.

В заключение Конфедерация „Защита на здравето” НЕ ОТКРИВА противоконституционност на разпоредбите на чл. 55, ал. 2, т. 3б и 3в с разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 19, ал. 1 и ал. 3, и чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от КРБ.

Конфедерация “Защита на здравето” (КЗЗ) е създадена през 2005 г. като първата в страната пациентска организация на национално ниво, обединяваща десетки неправителствени организации и представляваща пациенти с различен профил. Организацията защитава правата на пациентите и представлява техните интереси пред държавни институции, обществени организации, здравни заведения и др. Конфедерация “Защита на Здравето” е член на Европейския пациентски форум, като от септември 2009 е първата национално представителна пациентска организация, получила сертификат от Министерството на здравеопазването.

1/10/2025

X ВЛАДИМИР ТОМОВ

ВЛАДИМИР ТОМОВ

Гр. София

С уважение: Signed by: VLADIMIR ALEKSANDROV TOMOV

Дата: 09.01.2025 г.

(Владимир Томов)

Председател на КЗЗ